

TEBLİĞ

Ticaret Bakanlığından:

İTHALATTA STANDARTLARA UYGUNLUK DENETİMİ TEBLİĞİ
(ÜRÜN GÜVENLİĞİ VE DENETİMİ: 2023/1)

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Tebliğin amacı, Ek-1’de standardı belirtilen ürünlerin, ithalatta ilgili standartlara veya teknik mevzuata uygunluğunun denetlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

(2) Bu Tebliğ Serbest Dolaşıma Giriş Rejimine tabi tutulacak ürünleri kapsar.

(3) Bu Tebliğ Hariçte İşleme Rejimi uyarınca ihraç edilip geri gelen eşyaları kapsamaz.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Tebliğ, 14/9/2022 tarihli ve 6038 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan Teknik Düzenlemeler Rejimi Kararının 4 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Tebliğde geçen;

a) AQAP belgesi: Milli Savunma Bakanlığı tarafından verilen Endüstriyel Kalite Güvence Seviye Belgesini,

b) A.TR Dolaşım Belgesi: Türkiye veya Avrupa Birliğinde serbest dolaşımda bulunan eşyanın Gümrük Birliği çerçevesinde tercihli rejimden yararlanabilmesini sağlamak üzere, gümrük idaresince ya da bu idare tarafından yetki verilmiş kuruluşlarca düzenlenip gümrük idaresince vize edilen belgeyi,

c) Bakanlık: Ticaret Bakanlığını,

ç) Denetim Birimi: Türk Standardları Enstitüsünü,

d) Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi (TAREKS): Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Mevzuatı uyarınca yürütülen denetim, uygunluk ve izin işlemlerinin elektronik ortamda ve risk esaslı olarak yapılması amacıyla kurulan internet tabanlı uygulamayı,

e) Fiili denetim: Belge kontrolü, işaret kontrolü, fiziki muayene ve laboratuvar testinden biri veya birkaçını,

f) Geri gelen eşya: 7/10/2009 tarihli ve 27369 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gümrük Yönetmeliğinin 446 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde tanımlanan nedenlerle geri gelen daha önce ihraç edilmiş eşyayı,

g) GMP belgesi: Sağlık Bakanlığı tarafından ilaç sanayicilerine verilen ve üretimin her aşamasında gerekli kalite kontrolünün yapıldığını gösteren İyi İmalat Uygulamaları Belgesini,

ğ) Kapsam dışı: GTİP olarak Ek-1’de belirtilmekle birlikte; ilgili GTİP’in karşısında belirtilen standartlar kapsamına girmeyen veya Bakanlıkça bu Tebliğ kapsamında denetimi hedeflenmeyen ürünü,

h) Kullanıcı: TAREKS aracılığıyla firmalar adına işlem yapmak üzere yetkilendirilmiş kişileri,

ı) Risk: Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerin tabi bulundukları standart veya standartlara uygun olmama ihtimalini,

i) Risk analizi: Ek-1’de yer alan ürünlerin risk derecesini ve fiili denetime yönlendirilip yönlendirilmeyeceğini belirlemek amacıyla, TAREKS’te firma hakkındaki bilgiler; geçmişte yapılan ithalat denetimleri ile piyasa gözetimi ve denetimi sonuçları; üretici veya ithalatçı firma ya da kullanıcısı; giriş gümrüğü, ürünün cinsi, markası, modeli, fiyatı ve miktarı; menşee, çıkış, sevk veya ticaret yapılan ülke ve risk tespiti için kullanılabilecek diğer bilgilerden hareketle yapılan işlemi,

j) TSE: Türk Standardları Enstitüsünü, ifade eder.

TAREKS ve firma tanımlaması

MADDE 4- (1) Ek-1’de standardı belirtilen ürünlerin ithalat denetimiyle ilgili tüm işlemler TAREKS üzerinden ve risk analizine göre yapılır.

(2) Bu Tebliğ kapsamı ürünleri ithal etmek isteyen firmaların, 29/12/2011 tarihli ve 28157 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2011/53) çerçevesinde TAREKS’te tanımlanması ve firma adına TAREKS’te işlem yapacak en az bir kullanıcının yetkilendirilmiş olması gerekir.

İthalatçının başvurusu

MADDE 5- (1) Bu Tebliğ kapsamındaki denetimler, Gümrük Yönetmeliğinin 181 inci maddesinin dördüncü fıkrası çerçevesinde gümrük beyannamesinin tescili öncesinde yapılır.

(2) Kullanıcı, Bakanlık internet sayfasının “E-işlemler” kısmında yer alan “Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi (TAREKS) Uygulaması” bölümünü veya e-Devlet kapısını kullanarak TAREKS üzerinden ithal partisine ilişkin bilgi ve belgeleri sunarak başvurusunu yapar.

(3) Başvuru üzerine, TAREKS tarafından firmaya, ilgili denetim birimi nezdindeki işlemlerini takip edebilmesi amacıyla bir başvuru numarası verilir.

(4) Beyan edilen bilgi ve belgelerin doğru, eksiksiz ve zamanında sunulmasından kullanıcı sorumludur.

Muafiyetler ve istisnalar

MADDE 6- (1) 12/3/2021 tarihli ve 31421 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Düzenlenmemiş Alanda Karşılıklı Tanıma Yönetmeliği kapsamındaki ürünlere yönelik muafiyet ve istisnalar aşağıda belirtilmiştir:

a) Düzenlenmemiş Alanda Karşılıklı Tanıma Yönetmeliğinin 5 inci maddesinin gereğini yerine getirmek üzere, ithal edilecek ürünün AB’de serbest dolaşıma girmiş A.TR Dolaşım Belgeli bir ürün olması ve bu durumun kullanıcı tarafından TAREKS’te beyan edilmesi halinde ithal edilebileceğine dair TAREKS referans numarası doğrudan oluşturulur.

b) Ancak Bakanlık (a) bendinde belirtilen ürünü, Düzenlenmemiş Alanda Karşılıklı Tanıma Yönetmeliğinin İkinci Bölümünde belirtilen usul ve esaslara uyarak değerlendirmeye tabi tutabilir ve bunun sonucunda bu Tebliğ tarafından aranan koruma düzeyini eşdeğer ölçüde sağlamadığını tespit ederse ürünün piyasaya arzını yasaklayabilir veya koşula bağlayabilir.

(2) Bakanlığın esas aldığı miktarlara göre parti teşkil etmeyen eşya olarak değerlendirilen ürünlerin ithal edilebileceğine dair TAREKS referans numarası doğrudan oluşturulur.

(3) Yatırım teşvik mevzuatı kapsamında yapılan makine ve teçhizat ithalatında, 30/5/2013 tarihli ve 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu kapsamı ürünlerin ithalatında, Milli Savunma Bakanlığınca yapılan ithalat ve AQAP belgeli kurum ve kuruluşlar adına Savunma Sanayii Başkanlığınca yapılan ithalat TAREKS üzerinden başvuru yapılmaz, ithalat işlemleri 11 inci maddeye göre sonuçlandırılır.

(4) AQAP veya GMP belgesi sahibi sanayicilerin kendi ihtiyaçları için Ek-1’de standardı belirtilen ürünlerden yapacakları ithalat, firmalarca Bakanlığa sunulan AQAP veya GMP belgelerinin TAREKS’te tanımlanmasını müteakip ithal konusu her ürün için doğrudan oluşturulan TAREKS referans numarası, içinde bulunulan yılın sonuna kadar aynı ürünlerin müteakip ithalatında kullanılır.

(5) Otomotiv ya da iki veya üç tekerlekli motorlu araç üretimine münhasır “İmalat Yeterlilik Belgesi” veya “Tip Onayı Belgesi” sahibi sanayicilerin ve bu sanayici firmalar adına ithalat yapan firmaların, söz konusu sanayici firmaların ihtiyaçları için Ek-1’de standardı belirtilen ürünlerden yapacakları ithalat, firmalarca Bakanlığa sunulan ilgili belgelerin TAREKS’te tanımlanmasını müteakip ithal konusu her ürün için doğrudan oluşturulan TAREKS referans numarası, içinde bulunulan yılın sonuna kadar aynı ürünlerin müteakip ithalatında kullanılır.

(6) Ek-1’de standardı belirtilen ürünlerin, TSE markalı ürünlerin bünyesinde girdi olarak kullanılmak amacıyla ithal edilmek istenmesi halinde, TSE ile aralarında marka kullanım sözleşmesi bulunduğu TSE tarafından Bakanlığa bildirilen sanayicilere, her ithal partisi için, marka kullanım sözleşmesinin süresiyle sınırlı olmak üzere, ürünün ithal edilebileceğine dair TAREKS referans numarası doğrudan oluşturulur.

(7) Geri gelen eşya için, bu ürünlerin ihracat beyannamesi numarasının kullanıcı tarafından TAREKS’e girilmesi ve geri gelen ürünlerin teknik mevzuata uygun olması kaydıyla piyasaya arz edilebileceğine dair Ek-4’te yer alan taahhütnamenin kullanıcı tarafından TAREKS’e yüklenmesini müteakip ürünün ithal edilebileceğine dair TAREKS referans numarası doğrudan oluşturulur.

(8) 29/9/2009 tarihli ve 2009/15481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan 4458 sayılı Gümrük Kanununun Bazı Maddelerinin Uygulanması Hakkındaki Kararın beşinci kısmında belirtilen eşyanın ithalatında TAREKS üzerinden başvuru yapılmaz, ithalat işlemleri 11 inci maddeye göre sonuçlandırılır.

(9) Risk analizine göre yapılacak değerlendirmede; birinci, ikinci, dördüncü, beşinci, altıncı veya yedinci fıkra kapsamına giren ürünler de fiili denetime yönlendirilebilir.

Kapsam dışı

MADDE 7- (1) Başvuru konusu ithalat partisine ilişkin kapsam dışı beyanı ithalatçı tarafından ilgili gümrük idaresine yapılır. Kapsam dışı kararına yönelik değerlendirme öncelikli olarak ilgili gümrük idaresince yapılır.

(2) İlgili gümrük idaresi tarafından başvuru konusu ithalat partisinin bu Tebliğ kapsamında yer aldığına karar verilmesi durumunda kapsam değerlendirmesi ilgili denetim biriminin teknik incelemesi neticesinde de belirlenebilir.

Risk analizi

MADDE 8- (1) Fiili denetime yönlendirilen ürünler, kullanıcıların TAREKS üzerinden beyan ettiği bilgiler çerçevesinde, risk analizine göre belirlenir.

(2) Risk analizinde kullanılacak kriterler, gerekli görülmesi halinde, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TSE ve ilgili diğer tarafların da görüşü alınarak Bakanlıkça belirlenir.

(3) TAREKS ve Ulusal Piyasa Gözetimi ve Denetimi Bilgi Sistemi (PGDBİS) arasında veri akışının sağlanmasıyla, bu Tebliğ kapsamı ürünlerin piyasa gözetimi ve denetimi ile ithalat denetimlerine ilişkin veriler, PGDBİS’e iletilir.

(4) Risk analizi sonucunda fiili denetime yönlendirilmeyen ürünlerin ithal edilebileceğine dair TAREKS referans numarası doğrudan oluşturulur.

Fiili denetim

MADDE 9- (1) Fiili denetime yönlendirilen ürünler için, Ek-2’de belirtilen belgeler firma adına yetkilendirilen kullanıcı tarafından başvuru günü dâhil iki işgünü içerisinde elektronik ortamda TAREKS’e yüklenir. Firmanın başvuru sırasında TAREKS’te talep etmesi halinde sistem tarafından ilave süre verilir. İlgili belgelerin kullanıcı tarafından sisteme süresi içerisinde yüklenmemesi halinde başvuru iptal edilir.

(2) Firmalardan ilave bilgi ve belge istenebilir.

(3) Fiili denetim;

a) Ek-1 kapsamı standart veya standartlara veya,

b) Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı (ISO), Avrupa Standardizasyon Komitesi (CEN), Uluslararası Elektroteknik Komisyonu (IEC), Avrupa Elektroteknik Standardizasyon Komitesi (CENELEC), Avrupa Telekomünikasyon Standartları Enstitüsü (ETSI) standartlarına ya da uluslararası kuruluşlarca veya uluslararası anlaşmalarla belirlenen kriterlere,

göre yapılabilir.

(4) Aşağıdaki hallerde uygunluk denetimine esas teşkil eden standartlardaki testlerin tamamı veya bir kısmı için, Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK)’ndan veya Avrupa Birliği ülkelerinin, eşdeğerlik incelemesi olumlu tamamlanmış ulusal akreditasyon kuruluşlarından akredite, Türkiye’de veya Avrupa Birliği ülkelerinde yerleşik bir uygunluk değerlendirme kuruluşundan alınmış raporların elektronik ortamda TAREKS’e yüklenmesi yeterlidir:

a) Testlerin yurt içinde yapılamaması.

b) Testlerin ürünün hammaddesi üzerinden yapılmasının gerekmesi.

c) Testlerin üretim aşamasında yapılmasının gerekmesi.

ç) Uzun süren performans ve ömür testleri gerekmesi.

d) Gümrüklerde numune alımı, test numunesi hazırlanması, numunenin sevki veya bazı ürünlerde testlerin montajdan sonra yapılmasının gerekmesi.

(5) Gümrüklerde numune alınması, test numunesi hazırlanması, numunenin sevki veya bazı ürünlerde testlerin montajdan sonra yapılması gibi teknik problemler karşısında dördüncü fıkranın uygulanamaması halinde Ek-3’teki taahhütname elektronik ortamda TAREKS’e yüklenir. İlgili denetim biriminin incelemesi sonucunda verilecek rapora istinaden, raporda belirtilen süre içinde testin yapılması kaydıyla, mümkün olan testler bilahare yapılmak üzere ürünün ithal edilebileceğine dair TAREKS referans numarası oluşturulur. İlgili denetim biriminin bilahare yapacağı uygunluk denetiminin olumsuz sonuçlanması halinde, bu durum olumsuz test raporunun onaylı bir örneğiyle birlikte ithalatçıya yazıyla ayrıca bildirilir. Olumsuz test raporu ve firmadan alınmış diğer belgeler Bakanlık Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğüne de gönderilir.

(6) Fiili denetim, ilgili standartta belirtilen testlerden herhangi birinden olumsuz sonuç alınmadıkça sürdürülerek tamamlanır.

(7) Fiili denetim sonucunda ilgili standarda aykırılık tespit edilmemesi ya da ürünün kapsam dışı olduğunun tespiti durumlarında, ürünün ithal edilebileceğine dair TAREKS referans numarası oluşturulur.

(8) İlgili standarda aykırılık tespiti halinde fiili denetim olumsuz olarak sonuçlandırılır ve durum ilgili denetim birimi tarafından firmaya bildirilir. Test sonucuna itiraz, bu durumun firmaya bildirildiği tarihten itibaren 15 iş günü içinde yapılır. İthalatçının test sonucuna itiraz etmesi veya ürünün Ek-1’de veya üçüncü fıkrada belirtilen başka bir standarda göre tekrar denetlenmesini talep etmesi halinde, ürün ithalatçı tarafından talep edilen standarda göre tekrar denetlenir.

(9) İlgili standarda veya standartlara aykırılık tespit edilmesi veya ithalatçıdan talep edilen ek bilgi ve belgelerin süresi içerisinde TAREKS’e yüklenmemesi durumunda, fiili denetim olumsuz olarak sonuçlandırılır.

(10) TAREKS’e yüklenen, ancak ilgisince düzenlenmediği anlaşılan test raporunun tespiti halinde, diğer şartlar uygun olsa dahi fiili denetim olumsuz olarak sonuçlandırılır.

Kullanıcıya yapılan bildirimler

MADDE 10- (1) Kullanıcı, denetim sürecine ve sonucuna ilişkin sorgulamaları TAREKS aracılığıyla yapar.

(2) Denetim sürecine ve sonucuna ilişkin bildirimler, Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2011/53)’nin 6 ncı maddesi kapsamında yapılan “Yetkilendirme Başvuruları” uygulamasında kullanıcılar tarafından beyan edilen elektronik posta adresine iletilir. Kullanıcıya ulaşmayan bildirimlerden Bakanlık sorumlu değildir.

(3) Yapılan denetimde, üründe standarda aykırılık tespiti halinde durum ilgili gümrük idaresine yazıyla ayrıca bildirilir.

TAREKS referans numarasının gümrüklere beyanı

MADDE 11- (1) Ürünün ithal edilebileceğine dair TAREKS referans numarasının, gümrük beyannamesinin 44 numaralı hanesine firma tarafından kaydedilmesi zorunludur.

(2) TAREKS referans numarası verildiği tarihten itibaren 1 yıl süreyle geçerlidir.

(3) Yatırım teşvik mevzuatı kapsamında yapılan makine ve teçhizat ithalatında 18010099112013019865484, Türk Petrol Kanunu kapsamı ürünlerin ithalatında 18010099122013017554484 Milli Savunma Bakanlığınca yapılan ithalatta 18010099132013016724484 ve AQAP belgeli kurum ve kuruluşlar adına Savunma Sanayii Başkanlığınca

yapılan ithalatla 18010099142013012727484 olarak belirlenen 23 haneli TAREKS referans numarası, gümrük beyannamesinin 44 numaralı hanesine kaydedilir.

(4) Gümrük idarelerine kapsam dışı olarak beyan edilen ürünlerin ithalatında, 18010099252013015773484 olarak belirlenen 23 haneli TAREKS referans numarası, gümrük beyannamesinin 44 numaralı hanesine ithalatçı tarafından kaydedilir. Kapsam dışı olarak beyan edilen ürünlerin, gümrük gözetiminde bulunması kaydıyla ilgili gümrük idaresince denetime yönlendirilmesi halinde, 5 inci madde çerçevesinde TAREKS üzerinden başvuru yapılır.

(5) GTİP değişikliği sonucunda bu Tebliğin eki listede yer aldığı tespit edilen ürünlerin, gümrük gözetiminde bulunması kaydıyla, ilgili gümrük idaresince denetime yönlendirilmesi halinde, 5 inci madde çerçevesinde TAREKS üzerinden başvuru yapılır.

(6) 4458 sayılı Gümrük Kanununun Bazı Maddelerinin Uygulanması Hakkındaki Kararın beşinci kısmında belirtilen eşyanın ithalatında 18010099101115014436576 olarak belirlenen 23 haneli TAREKS referans numarası, gümrük beyannamesinin 44 numaralı hanesine kaydedilir.

İthalatçının sorumluluğu

MADDE 12- (1) İthalatçı, bu Tebliğ kapsamında denetlensin veya denetlenmesin, ithal ettiği ürünlerin her halükârda Ek-1'deki tabloda belirtilen standartlar dâhil olmak üzere ilgili tüm mevzuata uygun ve güvenli olmasından, 5/3/2020 tarihli ve 7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu uyarınca sorumludur.

(2) Ürünün ithaline izin verilmesi veya ürüne dair TAREKS referans numarası oluşturulması, ürünün mutlaka mevzuata uygun ve/veya güvenli olduğu anlamına gelmez.

(3) Bu Tebliğ kapsamında, ürünün ithal edilebileceğine dair verilen TAREKS referans numarası o ürünün ithalat işlemi dışında başka bir amaçla veya ürünün güvenli ve mevzuata uygun olduğunun ispatı olarak kullanılamaz.

(4) İthal edilmiş ürünün GTİP'inin Ek-1'de yer aldığının sonradan yapılan kontrol sonucunda tespit edilmesi halinde keyfiyet ilgili gümrük idaresi tarafından Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bildirilir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ürünün güvensiz olduğunu tespit ederek gümrük idaresine bildirmesi halinde, uygunluk değerlendirmesinin olumsuz sonuçlandığı kabul edilir.

Yaptırımlar

MADDE 13- (1) Bu Tebliğe aykırı hareket edenler ile yanlış veya yanıltıcı beyanda bulunanlar, sahte belge kullanan veya ibraz edenler veya belgede tahrifat yapanlar hakkında 7223 sayılı Kanun, 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu, Teknik Düzenlemeler Rejimi Kararının ilgili hükümleri ve ilgili diğer mevzuat uygulanır.

(2) TAREKS üzerinden yürütülen denetimlerde, ilgili mevzuata, bu Tebliğ hükümlerine ve bu Tebliğe ilişkin uygulamalara aykırı hareket eden kullanıcının yetkisi, fiilin ağırlığına göre belirli bir süre askıya alınır, firmanın denetim başvuruları belirli bir süre ve/veya oranda fiili denetime yönlendirilir. Bu yaptırımlar uygulanırken belirlenen süreler ve denetim oranları, firmanın başvuru sıklığı, varsa önceki ihlalleri ve/veya ürünün niteliği gibi hususlar dikkate alınarak belirlenir.

Yetki

MADDE 14- (1) Bu Tebliğde yer alan hususlarda uygulamaya yönelik önlem almaya ve düzenleme yapmaya Bakanlık Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü yetkilidir.

Yürürlükten kaldırılan tebliğ

MADDE 15- (1) 31/12/2021 tarihli ve 31706 dördüncü mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Standartlara Uygunluk Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2022/1) yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş süreci

GEÇİCİ MADDE 1- (1) 1/1/2023 tarihinden önce çıkış ülkesinde ihraç amacıyla Türkiye'ye sevk edilmek üzere taşıma belgesi düzenlenmiş veya Gümrük Mevzuatı uyarınca gümrük idarelerine sunulmuş olan ürünlerin ithalatı, 28/2/2023 tarihine kadar (bu tarih dahil) ithalatçının talebi halinde, İthalatta Standartlara Uygunluk Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2022/1)'ne göre sonuçlandırılır.

Yürürlük

MADDE 16- (1) Bu Tebliğ 1/1/2023 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 17- (1) Bu Tebliğ hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür.

[Ekleri için tıklayınız](#)